

ERDÉLYI HÍRADÓ

Szombaton, Januarius' 5-adikán, 1829

Delámérika Chili — Portugallia — Spanyolország — Nagybritannia — Frantziaország — Sárdiniaország
Svédnorvégország — Muszkaország — Görögország — Törökország
Áfrika — Külömbfélék

Delámér. Chili

Chili' tenger-mejjékén, Coquimbonak délre, találtak egy Só-kőgyást, melynek a' hossza 50 ángl. mérföld, szélessége egynehány. Külső minémüsége, olyan-formának láttzik, mint a' tömött jég (kétségkívül olyan ember mondja, és jól mondja, a' ki kőst soha-se, de még jeget se látott), a' milyenek az amérikai tavak' és foljvízek' színén télközépen teremnek, és mintegy 2 talp vastagságú. A' nagy országút, jó-darabon, ezen só-térség' szélén megyen. Gyakran történt már, hogy, ha őszereket, a' hóviharok, és még emberek is ezen vidéken döglöttek vagy haltak-meg; a' holt testeket még sok ideig jól megmaradva lehetett látni.

Portugallia

Don Miguelnek egy végzése, a' nov. 28-adikai Journál szerént, leteszen tisztégéből 139 mindenféle grádusu Tisztet, kik között egynehány táborig Pap és Orvos is van.— Az ángl. Courier, dec. 8-adikán, azt mondja, hogy a' tömlőtözések és confiscációk foljvást-foljnak, a' tömlőtözök dugva-tele vannak az üldözés' szerentsétlen áldozataival. Nov. 28-adikáig, a' bullelnok azt mondják, hogy D. Mig. jól bírja magát.— Az ángl. Courier azt mondja dec. 5-ödikén, hogy Plymouthba 266 dánus (?) katona, kiket össze verbuáltak a' D. Pedro' dolgában, megérkezett Bremenből (?); várnak még 554-et Falmouthba is.

A' londoni Híradókban, Lissabonból dec. 1-sőjéről szóló tudósítások említik, hogy Sz. Ubesben, minekutánna minden idegen nemzet' Vice-Konsulai régen fenyegetődtek letartóztatással, az ügy-nevezett önkéntes királyisták megfogták a' hanse-városi Vice-Konsult, Barbossa Urat, Berens Özveg' és Komp. társát, a' királyi portubák - árendátorai' Tisztartóját és Al-Tisztviselőjét az ángl. és hannoveri Vice-Konzulnak, és minekutánna ötöt 24 óráig szállásokon tartották, tsömört okozó vivát-kiáltások alatt, a' hársorság-Libortizh-elljártzoltak volna. A' Juiz da Fora, ki az eránt panaszt-tett az Igasságministernél, Lissabonba hívattatván, letétett. Nov. 25-ödikén, 7 erős Hatalmak Konzulai, protestáltak az ellen, a' hadi Commendánsnál és a' Corregidornál, 's hivataljok és személljek eránt védelmet kívántak. Ugyanígy járt Villa-Reálban, Algarve-ben, az ángl. Vice-Konzul, ki még azon felül, más fogjokkal megkötöztetve vitétt Lissabonba.

Spanyolország

A' Courier français írja Barcelonából, dec. 1-sőjén: "Nyílik a' szemünk a' mostanában kivégeztetett 15 konstitúziós' szerentsétlen' dolgában. A' hadi Auditor nem akart egy olyan hadi-törvényszik által, melynek egybe-szerkesztése törvényes forma nélkül szükölködött, kimondott halalos sententiát alá-

írni. Protestált ő először ezen semmisség (nullitas) ellen, az okok' foljása ellen is, mely rendetlenül ment, midőn a' hadi-Bízottság alá vettetett. Ez a' törvény - Tisztviselő meggyőződöttnek láttzott, hogy a' szerentsetlenek, az Espanna Gróf' és az ő' Adjuntánsa' betsület-vadászásának áldozattjai volnának.

Nagybritannia

A' portugalli bújdosók' plymouthi tanyájoknak (depot), úgy-láttzik, bizonyosan fel kell már bomolni, az ország-lószék' parantsolatjára. Stubbs esméretes Gen., ezen hónap' 7-edikén, egy napi-parantsolatot adott-ki, melyben ezt a' rendszabást kihirdeti's jelenti, hogy a' katonaság, kikhez a' kivándorlott polgárság is hozzájok adhattja magát, minden órán (hihető, Brasilia-felé) hajóra fog szállani. — A' brasiliai fregatte, Imperatriz nagyon megrongálódott, szivárgva (Leck) ment-be Plymouthba.

A' Courier' beszéde, hogy a' tángeri ángl. Konzul Douglas Urat a' tömlőzbe tették volna, a' mellett még, a' marokkói Felsőbbség azt ígerte volna, hogy az ángl. berekesztés első ágyúlövésére, Tángemben lakó minden Ánglust megöletnének, — neveltséges költemény. — Ara-sem lehet betsületesebb petséket ütni, a' mit Máltából írnak nov. 15-adikáról, hogy Rigny Adm., Heyden Grófnak tudtára adta volna, hogy, mivel' már a' júl. 6-odikai Kötés végre-hajtatott, a' frantzia hajó-osztályt úgy kell nézni, mint részre - nemhajlót. — Denman Ur, egy híres ángl. Prókátor, megnyerte a' seljem palástot (mint kir. Tanácsos a' Kantzellaria-törvényszéken), s abban a' Jegyzésben, melyben ezt neki Wellington Htzg tudtára adja, így szól: "A' Király meggyőződött arról, hogy azon kinyomások, a' mellyekkel a' Királyné' pere' lefoljtában élt, nem tzeloztak személljes megsértésekre,

lanm tsak hivatal-buzgóságból származtak, pártfogottja (excuse) dolgában.

A' calcuttai Országlószék' Híradója, jelenti az újj Gen. Gouverneur William Bentink Lord' Bengál fő-városába-érkezését, mely júl. 4-edikén volt. Annak régi módján fogadták őtet, s egyenesen az országlószék' palotájába ment, hol a' törvényes hivatal-esküit letette. A' népnek és katonaságnak egy Hirdetmény által adták ezt tudtokra, és júl. 12-dikén tartott először reggeli udvarlást (tever); Lady Bentinknél pedig azon este volt Társaság (cercele). — Júl. 8-adikán, hajnali 2 órakor földrengést érzettek Calcuttában, mely 2 minutáig (talán secundáig?) tartott, és oly' erős volt, hogy sokan felserkentek az álomból.

A' színéről esméretes Morning-Journal (hogy jól megesmerjük, az élébi New-Times) leírván a' legfénylőbb festékekkel a' megholt Liverpool Lord' élete' foljamattját, neki áll az utánna következő Ministerium' Tagjainak a' neki úgynevezett Piratáknak, békételesség' lelkeinek, kik az ő' próbatévő dühökkel mindent felforgattak, s martzongja azokat, kit életben, kit halála után, elnyelhetetlen sarcasmussal; mely, hosszasa ga miatt, itt nem talál helyet.

Plymouth, dec. 6. — Tegnap éjjel vettek az itt tartózkodó portugallus katonák útasítást az áng. országlószék' részéről, hogy az elvitör-lázásra készen legyenek, a' mint mondják, a' Brasiliábanmenetelre. Azt mondják, hogy a' kivándorlottak' mindenféle részének el kell menni a' katonasággal; mivel' az országlószék nem akarja őket tovább az itteni tanyán megszenvedni.

Frantziaország

Páris, dec. 10. 1828. — A' geographiai Társaság' esztendőnkénti második Gyűlésében, dec. 5-ödikén, Cuvier

Báró' előlülése alatt, jelen volt a' már említett Utazó August Caillé, kinek a' társaság 12 ezer frankból álló jutalmat ítél, minthogy ő hatolt-be legelőször Tombuktuba.

A' Gazette rábizhatólag állítja, hogy valóban mentek volna, a' hadiszállítványi Móreában tartózkodó hadsereg' vizsgálása-hivatása-végett, telegraphi tudósítások Toulonba; de 24 óra elforgása előtt, a' muszka Követ' kívánságára, visszahízták azt. Talán hatódszor van már, hogy a' Ministerium, rövid idő alatt, megváltoztattaszándékát.—Serisi Ur a' touloni kikötőben, a' kir. tengeri erő' Ingenieurje, ki azon egyiptomi fregatte-k' építését vezérlette, mellyek a' marseille-i hajóépítő-műhelyről lebotsáttattak, nem sokára elútatik, familiástól, Egyiptomba. A' hajó-építéseken lessz ő ott a' Vice-Királynál hivatalban, mint legfőbb Insouőr; esztendei fizetése 60 ezer frank.

A' Constitutionelle azt mondja: A' Bolívar ellen koholt össze- esküvés' következésül, meg kellett vala lövettetni Padilla Generálnak, Gerra Obesternek, egy Hormont nevű Frantziának, 's egynehány más össze- eskütteknek. Azt mondják, hogy Santandert is az a' sors várja, mihelyt a' perének vége-szakad. — Huszonhat elfogattatott embert számlálnak elő, 's ezek között Santander Generált, az angl. Obristlieutenantot, Wilkent, és a' Tsapat (bataillon') Fejét Tomyot, a' Santander' Adjutánsát, Domingo Guzman-t, az elébbi hadi Biztost, Ramon Obestert, a' Gen. Stab' Fejét, Silva-t, a' Pattantus Brigada' Kommandansát, Antonio Obando Generált, 's másokat, kik inkább voltak Műszerek, mint Vezetők.

A' Messenger des Chambres így okoskodik: "A' Muszka félbe-hagyták Silistria' ostromlását; az ostromló-sereg viz-

sza költözött a' Dunán; a' főszállást Jassyban várták; a' hol Wittgenstein Hadmarsal megérkezett. Silistria' ostromlásának félbe hagyása az itt következő okok' eggyesülésének következése volt: "Az időszak' kegyetlenségének; az ostromló munkákat fagyos földön folytatni; a' megmérhetetlen elébbvalóság, mellyel a' falak megett óltalmazó sereg van, a' felett, mely az esztendő' kegyetlen részével tusakodik; tegyük ide még, a' Muselmannoknak kemény-nyakúságát a' falak megett, 's a' rendkívülvaló szelvényeket, mellyek azt a' tartományt meglátogatták. A' kérdésnek ilyen állásánál, először, azt kell vizsgálni, ha — valjon az áldozatok' álhatatossága a' táborozás' megkoronázására, ezen vár' meghódoltatása által, megigazolódhatott volna-é; azonkívül, valjon az ostromló sereg' Dunán-innenig hátrálása által, a' Várnánál, Brailanál és ezeknek köz-tzikkejein hagyott erő' bátorsága ki van-é téve a' veszedelemnek, az elébb-szerzett hasznokat megsémisíti-é? Meg kell vallani, hogy Silistria' megvétele, mindennemű szerkezetek között valódi haszon lenne egy megtámadó hadseregnek, mivel' az ennek, egy oldaltól, bizonyossá tenne egy jó állást a' háta megett, a' táborozás' újra-kezdésénél, és más-résről, (jobb) szárnya' fordulásait, gyamolgatná, ha a' berontás, az ellenségeskedés' újra elkezdésénél, Servia-felé, 's akkor egyszerre, a' tenger-mejjekeken is kezdődik. A' hajókázás is szabad lenne az által a' Dunán, a' szükségesek' szállítására. De ezek a', kétségtőlvaló ellene mondhatatlan hasznai Silistria' bírásának, nem éppen olyan természetűek, hogy annak neuléte mellett a' muszka sereg' sorsa veszedelemnek tétethetne-ki. Ezen hely' ostromlásával, vagy tsak, à la Napoleon, tsupa szemmel-tartásával kezdődnek újj-

ra el a' hadi mozdulások. De Várnára 's más fixum punctumokra-nézve, mely-lyeknek megtartását a' Muszkák, téli szál-lásul betséseknek fogták tartani, nem így van a' dolog. Elhíthetjük magunkal, hogy ezeket nyomon felépítgették, meg-erössítették és megrakták eleséggel. Hi-szen, külömben is mindég ez a' reud-szabás szokott első lenni, mellyet az el-més előlátás tanátsol.

Egy mostanában világot látott könyv: Monarchie française, comparée aux principaux Etats du Monde, mellyet Balbi Ur adott-ki, a' sok többek közt, ilyen hasonlítást hoz-fel: A' frantzia tengeri erő, áll most 14,550, az ángl. 18,651 hajóból: az ángl. tonnák' száma 2-141,279, a' frantzia 700,000. A' frantzia tonna-szám és az Egyesült Státusokéi között, a' külömbség 725,000. — Az Ifjuság' ta-níttatása statistikája, a' földlaptá' pallé-rozódott (avagy tsak e-ruditus) tarto-mánnyaiban, az itt következő szeri és szabást teszi Balbi Ur: Burkusországban, 1825-ben, egy oskolába-járó gyermeket számláltak 7 lakosra; Belgiumban, 1826-ban, egyet 9-re; az Egyesült Státusok-ban 11-re, New-Yorkban, külön-véve, 1-et 5-ra (vivát!); Austriában 15-re; Shottlandban, 1821-ben, egyet 11-re; Angliában 15-ra; Irlandban 17-re; Frantziaországban 17-re. Messze vagyunk 'hát még attól, valamint Amérikában, úgy az öreg Európában is, hogy az ember-nemzetnek tsak fele is tanulna a' kez-dő oskolákban. — A' Képviselőkre és kép-viseltőkre-nézve ezt a' szert (propor-tiót) teszi Balbi Ur: "Frantziaországban 74,418 lakos esik egy Követre, az Egy-gyes. Státusokban 60,129; Belgio-Hol-landiában 55,845; Angliában 55,455; Nor-végben (nem mondja Svédet hozzá) 14,000 lakos esik egy országgyűlési Ablegatusra.

A' marseille-i Kereskedők között ta-

láltató Görögök' ellenségeinek az in-tsekedéseinek tartják azt az egymást érő hírt, hogy a' frantzia hadsereg mindjárt oda hagyná Mórcát. Ezek az Urak, sze-retnék ha a' kereskedés ismét helyre-állana Keleten, 's azt, a' Görögök' el-pusztulásában láttják lenni: talán más speculánsoknak (szemlélődőknek) élelem-belivel és hadi-szükségesekkelvaló keres-keedésbe-vágását szeretnék hátráltatni (ez lehet a' legbizonyosabb oka).

A' Jour. des Debats' dec. 15-adi-kai számja alatt, azt a' hazugságot talál-ni, hogy 12 ezer Muszka, Silistriából lett hátrátása-közben, elvetvén fegyverét, fogságra adta volna magát.

Valamint a' 12 ezer muszka kato-na' elpártolása tsupa mese vala, úgy, a' Quotidienne' (szava szerént) Erdélyor-szágból vett tudósítása "hogy Geismar Generált a' kalafáti táborban körül fog-ták volna, és sok próbatételek után a' keresztül-vágásra, képtelenítettett ma-gat, feltételes Kötés mellett feladni, or-zzáatlan költemény, melyről Erdélyben senki semmit nem tud.

A' frntzia Courier egy Ordonnance-ról beszéll, mellyet már a' Finántzminis-ter megírt volna, mely szerént a' lotte-ria nyomon el fogna töröltetni, 40 De-partementben, azon Helységekben pedig, a' hol az még most megmaradna, nagy megszorításra kényszerítetik. A' házaso-kat megkevesebbítenék, és a' rá-tétel' mi-nimumját, mely most 6 sous, 2 frank-ra teszik (hogy a' szegénységnek ne le-gyen módja a' vesztegetésben). — Sok párisi Híradók szerént, Fabvier Óbes-terre, ki már útban van a' Görögország-ba vissza-menetelre, a' volna bízza, hogy Görögországban egy sereg rendes kato-naságot szedjen rendbe: 100 ezer frank volna kirendelve e' végre hónapoként, az ő' rendelése alá.

✱ Páris, dec. 11. — A' Currier francias azt írja, hogy az utolsó Tanátsban, Algieri erővel akarnák megszorítani, 's azt végezték, hogy egy számba-vehető földi és tengeri erőt küldjenek oda: 40 ezer emberből álló hadi-szállítványról beszélnek, melyet egy beható tengeri erő fogna segíteni. Nem gondoljuk, hogy tavasz előtt egy olyan készület kiállana, 's elrendeltetésére mehetne: hihető, hogy ezen esetben, a' Maison Gen. hadseregét, 's a' Rigny Adm. hajóseregét is oda fordítanak, a' helyett hogy egyenesen vissza jönnének Frantziaországba, mint mindég beszéllik. Ezen költőség esetében, és az említett országúttak szükségére is, a' 4 millió, már megajánlott kamat' tőkéje' költsönvevéséhez, felillik még 14 millió kamat' helybehagyását a' Képviselő Kamarától megnyerni. A' kamat' századbérén (Zinsfusz, pCento), nem egyeztek még meg a' Ministerek: Roy Ur 4 vagy 4 's fél, kollégái 3-pCentes kamatot javallanak. — A' Messenger des Chambres, vagy nem igaznak, vagy korainak tartja ezt a' hírt.

Egy tudós Izraelita, Salvador Ur, a' Móses' és a' 'sidó nép' statusintézete' Historiájában, ezt a' tsudálatos próbát követte-el, hogy a' Kristus' megítélését, mint igasságot, úgy adta-elő a' Móses' törvényében. Legelőször, megtamodta őtet azért a' Gazette, 's feladta, mint istenkáromlót. Már most Dupin Ur, Procurátor és a' Követek' Kamarájának Tagja, igyekezik Salvador Urnak, mint törvénytudó, felelni; tsakhogy, ő, igen mértékletes, és méltóságos beszédet folytat. Hanem, még is mindég-tsak szembe-tünőül hangzik az, hogy Dupin Ur egy tisztán dogmatica kérdéssel, a' polgari törvénynek egész világi erejével és a' törvényes útmód' parantsolatai szerint, úgy bánik, mint-

ha Pilátus és az Irástudók előtt beszél-tene, és a' Kristust éppen azon törvények által akarta megmenteni, a' mellyek által Salvador Ur a' 'Sidókat, a' Gazette de France' vádjai ellen védelmezi. Az ilyen tudós' viaskodást, a' satyra a' byzantiumi Tsászárság' utolsó időbeli polemiciájával hasonlítja össze; melyre utóljára, az egész Status elpusztult.

Sardinia ország

Egy turini levél szerént nov. 27-e-dikéről, azon hónap' 15-ödikén, vasárnap', éppen midőn a' mombarcaro-italosok az'ő parochialissokban Istentiszteleten voltak, a' villám, 5 órapertz (minutum) alatt 3-szor ütött-be a' templomba. Az első villámsugár a' bólozat' hoszában futott-el, a' nélkül hogy kárt tett volna; a' második az óltár körül kunkorgódzott, 's egy embert a' földhöz vágott, de meg, nem sértette; a' harmadik volt a' legirtóztatóbb és legkártekonnyabb. A' Pap, ki éppen az Evangeliumot magyarázta, egyszer tsak tűzben láttzik állani. Egy tűzoszlop elterjedt a' nagy óltártól az oldal-ótarokhoz, sok helyen által-ment a' falon, 's végre a' rostéljnal, a' földbe. Egy férfit ütött a' villám agyon; más kettőt az ábrázattjában és karjában sértett-meg. A' jelenvalók' nagyobb részét földhöz ütötte az electrica (gerje) erő, és sok asszonyféléknek annyira megmerevedtek a' karjai, hogy azokat tsak sok idő után mozgathatták újra.

Svéd-Norvégország

A' stocholmi Országgyűlés' Nemesplenumában, nov. 20-dikán, az idegen hallgatok' bebotsáttatása jött szóba. Frölich Gróf azt javallotta, hogy, bizonyos feltételek és módok alatt, mindenkor, mikor a' Nemesi-Status ezen Országgyűlésében különös értekezésekbe foglalatoskodik, a' Kavallérházban, 100 em-

berre helyet haggyanak, de a' Hallgatók azon nyomon kitakarodjanak, valahányszor az Országmarsal, a' Gyűlés' helybe-hagyásával, kívánuja. Boye Bíró azt mondotta, hogy a' javallat tétesen az asztalra; a' mellett, megjegyzi, hogy a' javalló tovább akar itt menni, mint Angliában szokás, hol ez a' szózat: "Tiszta Ház" (clear House) mellyet csak egyetlen-egy ember mond is, már, elég a' Halgatók kijagztatására. — Ezen, igen bevetekedés támadott, úgy-hogy Boye Bírót utóljára az Országmarsal' kalapátszával tsilapítván-le, úgy szűnt-meg a' beszédétől, 's a' javallatot, az asztalra tették.

Muszk a o r s z á g

Hiteles tudósítások szerint, Várna, koránt-sints a' Törökök által bekerítve; sőt inkább, a' nagy muszka seregnek egy része Basardsikben, Kustendsiben és más bulgariiai Helységekben, tábori sántzok' védelme alatt vannak bátorságban minden nem várt megatmodások ellen, 's téli szállásokat a' Duna jobb oldalán tartják. De mindezeket rövid időn hivatali tudósítások tehetik kétségtelessé.

Szorgalommal folytatott földbontozás által, egy-ido-olta, rendkívül gazdag arany-homokágyást feleztek-fel az északi hegyi-kerületben, a' bogosłowski és werhoturi Járásban. A' mellyet most utóbb találtak, egészen 20 solotnik arany van 100 pud porondban (1 pud 40 muszka font = 29 hétsi: a' Solotnik pedig, 1 muszka fontnak 96-odrésze, vagy, egy-harmadrész muszka lót, a' muszka fontban is 52 lót lévén); holott, már az olyan homokot is, melyben csak fél solotnik arany van, nem tartják méltatlannak a' kimosásra. Nagyországban-tűnő, hogy olyan felet fekvő északi szélességen, arany lapping.

A' most múlt esztendő első 6 hó-

napiában, a' tahilsk-i bányákban 55 darab tiszta (vert=gediegen) platinát találtak, mellyek között a' legnagyobbik 4 font 16 Solotnikot, a' legkisebbik 19 Solotnikot nyomott. — Oct. 31-edikén jött Kronstadtba, az idei hajókázás' végbe-szakadása előtt, az utolsó hajó; nov. 5-ödikén vitorlázott pedig el az utolsó hajó. — ÓFge. a' Tsászár méltóztatott a' moskvai ts. Universitas' kiszolgált Professorának és Status-tanátsosának, Schlözer Kristián Úrnak, jóllehet ő a' muszka tsászári szolgálatból, már 2 esztendeje elbótsáttatott, elébbi szolgálatbeli szerkezeteire-tekintve, az Anna-Rend' második classisa' gyemántokkal kirakott jeleit ajándékozni.

Dec. 2-odikán ünneplették Péterváron az ÓFge' Miklós Pawłowits Tsászár' fejedelmiszékbe-jutása' napját, minden templomban Istentisztelet által. — Diebits Gróf Gen. Stáb' Fejének, ÓFge. a' Tsászár St. András' Rendit ajándékozta, az itt következő Kabinét-írása mellett: "A' Törökökkel folytatott mostani háború' kezdete újj fénnel béjjegezte-meg a' muszka fegyver' ditsősségét. Az akadályok, mellyeket az ellenség' törekedései és maga a' természet is az útba tettek, elharítottak a' mi' seregeink' bátorsága és állhatatossága által. A' Duonán volt által-menetelnek, csak 4 hónapja még, és még is lobognak már a' mi' zászlóink Várna' falain, mely ekkorig semmi ellenséget nem esmért. Még más fontos erősségek és vidékek meghódoltattak a' fekete tenger' nyugoti és keleti mejjékein, 's muszka ágyúk' dörgeése, harangoz az ottomanous Porta' távol fekvő ásiái birtokaiban. Ezen előlépésekben, tökéletesen megesmervén az Úr' bölts és munkás rendszabásai által megbizonyított segedelmét, 's óhajtván a' nemes buzgóság' megkülömböztetését,

mely által az Úr, a nélkül hogy erejét 's egészségét kímélte volna, a rá-bizott foglalatosságot elkövette; legkegyelmesebb hajlandósággal nevezzük - ki az Urat Sz. András' Rendi' Lovagjának, kinek nemes jeleit azon parantsollal küldjük-meg, hogy azokkal magát ékesíttse és a Statutumok szerént viselje. Meg vagyunk győződve, hogy a' Mi' teljes jóakaratumknak és köszönetünknek ezen újj jele, az Úr' buzgóságát a' hadi foglalatosságok' folytatásában, a' mindjárt következő esztendőben is meg fogja kettőztetni; melynél, még a' mostani táborozásbeli tapasztalások is számba vétethetnek, mellyek nekünk, mind a' hadakozás' módját, mind az ellenség hajthatatlan makartságát megtanították. Maradunk az Úrnak állandóul tsászári kegyelmünkkel jó - akarója. Miklós. A' Párisi hajón, a' várnai hajótanyán, oct. 12. 1828. — Ugyanezt a' Vitéz- Rendet küldötte a' Tsászár ÖFge Erivani-Paszkewits Gróf Gen. Adjutánsnak, tetteinek helybe-hagyását elő-adó írása mellett. Növ. 1. napján ment-be Tiflisbe a' grusiai Gránátos reg. 's inneplette egyszerűmind, az ifjú Nagyhertzeg Konstantin Nikolajevits' ezen reg. fejévé-tétele' napját. Azon reggel fogadta-el Páskevits Gróf ezt a' regementet az Eriván-piatzon, és szívhódító szavakkal köszönte a' vitéz Gránátosoknak szolgálattjokat, mellyeket az ő' vezérlése alatt a' Törökök ellen tettek. Este, bál lett, melyben, a' város' lakosain kívül, az újjonnan nyert tartománybeli Persák, a' fogoj Törökök, a' kars-i és bajasid-i Basák és az ott tartózkodó idegenek Anglusok, Frantziák 'sat. részt-vettek. A' bálszobák, hadi holmikkal voltak felékesítve. Simonits Gróf Öbester vezérli most ezt a' regementet. Elisabethpol-nál nehéz sebbe esvén, még

most is, mankón járva vezeti ő előfele a' maga' Gránátosait.

Görögország

A' Pattantyússág és az Insenőrség nagy munkával forgódnak a' szükséges dolgok körül, hogy a' móreai várakat jó védelem-állapotba tegyék. — A' koron-it, által-adták a' Görögöknek, kiket Capodistrias Gróf ÖLxja küldött.

Törökország

Megtudván a' Porta a' Dardanelle' berekesztését, minden módot mindjárt el kezdett követni, hogy a' fő-város eleségben még ne szűkülne addig is, míg a' földön az eleség-szállítás' módja útba fogna igazodni. Hogy Konst.poljban annál-kevesebb evő legyen, növ. 25-adikán ez a' parantsolat hirdettetett-ki: "Minden nőtelen, nem a' fő-városban született, és ott nem valóságos lakos Görög és Örmény 2 hét alatt elmenjen a' városból, a' maga' saját honjába. A' görög és örmény Pátriárka, kötelesek ezen rendszabást végre-hajtani; mely által Konst.polj' népsége, mintegy 25 ezer fővel kevesebbedik.

Egy (képzelt) 'sidó Kereskedő' (képzelt) levele, Sophiából, a' többi szószaporítást elhalgatván, azt mondja: "Azon gondolkozni itt, hogy az Ifjúságnak jobb nevelést szerezzenek, és semmi tilalom nem gátolja többé a' Törököt a' tanulásban. Idegenek, kik a' keleti nyelveket értik, letelepedtek Konst.poljban, hogy az országglószék' diplomaticai alkudozásában hasznot tegyenek és tanítsanak. Jövöget-ki, a' többek közt egy hónapszámú Irás, mellyet egy volt német Tiszt szerkeztetget, ki a' Görögöknél volt, de, nem sült-el szándéka. Nagyon szembe-tűnt ez az irás, és elszélesztés-végett ungot-berket össze jár (magyar példamondás, Ung- és Beregvgyétől). A' Törököknek újj győző-

delmeket, és egy új epocha- (időszak) kezdetet jövendöl. A 'Sidók is, nem sokára nem-szorúlnak többé Németországgra hitvallásokbeli könyvekért, Konst.-poljban fogják azokat nyomtattatni.

Afrika

Midridi tudósítások szerint, a' gibráltári Gouverneur (Don Úr) a' tangeri kikötőt berekesztette, mivel' a' marokkói országlószék nem akarja a' britannus hajó-osztalj vezérlői által kívánt karpótlást a' kereskedő-hajók' megfogdosásáért, kifizetni.

Külömbfélék

Egy liberalis Journálban, egynehányszor sürgették már, hogy a' tabori Papok szükségtelenek vólnának; melyből versengés támodott. Azoknak egy ellenkezőjök ezt az anecdotát beszéli: XIV-edik Lajos alatt, egyszer egy tabori Pap, az ütközet' kezdetén egy regementnek prédikáltott, de egyszer hirtelen félbeszakasztja az Obester, ki a' beszéllő Pap elébe áll, 's kiáltja: "Küldjétek ezt a' papot a' országba: "s ezzel, neki rohan az Obester egy falunak, melytől az ütközet' kimenetele függött, 's elvette.

Malmedy városát, a' dec. 5-adiikai föld-rengés úgy megrázta, hogy az egész lakosság egészen elémült. A' rázkódás előtt, egy rendkívülvaló durránás volt a' kalaúz, mely minden épületet, fenéki-

megreszkettetett. — Sok házban annyira érzették annak az erejét, hogy ablakok ajtók kinyíltak, a' falakról sok eszköz lehullott, sőt még ülő embereket is vetett-le a' székről. A' nap, azon este vérrel vetekedő veressen mentle a' hegyek' háta megett, és mind a' történet' ideje alatt, mind azután egykevéssel, az ég, tsaknem minden legkissebb szél mellett, tiszta és tsillagos volt. A' rengés, tartott mintegy 3--4 másod-pertzig (secundáig), 's a' mozgás délnyúgotról északkeletnek tartott. A' thermom. (hidegmeleg-mérő) egy foggal esett-le a' o alá; minekutánna az, 5 órakor még, 3 fog hidegen állott. Stavelot belga városotskában, még erősebb volt a' reugés, a' szomszédban. Bendorfban, Mästrichtban 's másutt is, érezték ezt a' földrengést. — Völt-é valaha anynyi földrengés egy esztendő alatt az egész földön, mint az elenyészett 1828-adiokban? —

BCU Central University Library

Öfge a' Tsászár és Király, méltóztatott a' kir. Erdélyi Guberniumnál betsületbeli Concipista Hivatalt viselt Osdolai Mgos Gróf Kun Gergely Urat, táalentumainak és különös munkásságának tekintetéből, ugyanazon Fő-Kormány-széknél szám-felettvaló Titoknokká kegyelmesen kinevezni.

Státus papirosok' Foljamatja

	Ezüstpénzben			Ezüstpénzben		
	19	20	22	8	9	10
Béts, Dec.						
Bank-Oblig. 1.1/2pC.	50.3/8	50.1/2	50.5/8	Consols, 3 pC.	87.1/2	87.1/2 - 87.3/8
Pengőpénz-Obl. 5pC.	95.11/16	95.11/16	95.9/16	Stocks-Prémie, Sh.	—	— - 61-65
Roths. 1820, 100f. CP.	157.1/2	—	157.1/4	Brasíliai Bons	64.1/2	64.1/2 - 65. —
Partial. 1821. Ua.	124.1/2	124.1/2	124.1/2	Buenos-Ayresi	—	— - — - —
Bankaktia, 1000f. CP. 1097.	—	1096. —	1095. —	Columbiai	23.3/4	22.3/4 - — —
Páris, Dec.	10	11	12	Mexikói	32.1/2	— - — - —
Consols 5 pC.	106.75	106.85	106.95	Portugalli	55. —	— - 54.1/2
Ugvanaz 3 pC.	73.90	75.80	74.05	Muszkaországi	96.1/2	96.1/2 - 96.1/4
Bank-aktia, 2000 Fr.	—	—	—	Görögországi	17.1/2	17.1/2 - 17.1/2